

Motion till riksdagen

1988/89:Jo269

av Birgitta Hambræus och Göran Engström
(båda c)

Jordbruket i Dalarna

Det är viktigt ur många synpunkter att säkra jordbrukets framtid i Dalarna. Försörjningsskålet kan bli det tyngst vägande. Mer omedelbart inser alla att det är nödvändigt att jorden hävdas om länet ska behålla sin skönhet. Utan ett öppet landskap lär vi inte locka några turister.

Försökslän för alternativt jordbruk

Det intressanta förslaget att göra Dalarna till ett försökslän för alternativ odling måste följas upp med ekonomiska villkor som gör detta möjligt. Det är en utmärkt affärsidé att special-lansera Dalarnas goda livsmedel.

Undersökningar visar att en stor majoritet av jordbrukarna skulle vilja slippa kemikalierna om de hade råd. De flesta heltidsarbetande jordbrukarna har emellertid, genom myndigheternas påtryckningar, gått över till ett jordbruk som är beroende av kemikalier, även om kemikalieanvändningen är betydligt lägre i Dalarna än i de stora slättbygderna.

Omställning till alternativa brukningsmetoder, där man inte använder handelskväve och kemiska bekämpningsmedel, medför ett ekonomiskt bortfall under en övergångstid. Men, som en utredning för Gagnefs boställe visar, blir alternativ odling långsiktigt lönsam. Eftersom all rådgivning gått ut på kemijordbruk under förespeglning av större rationalitet, är det inte mer än riktigt att de jordbrukare som så önskar nu får rådgivning för en omställning till alternativ odling och tillräcklig ekonomisk ersättning för att göra den möjlig. De normer som utarbetats av Alternativodlarnas kontrollorgan KRAV bör följas.

Norrlandsstödet

Det regionalpolitiska stödet till jordbruket i norra Sverige utgår i samtliga norrlandslän, Värmlands- och Kopparbergs län.

Potatisodling

Det är rimligt att man låter de olika länens biologiska och klimatologiska förutsättningar för odling bestämma stödets omfattning. Så är inte fallet i dag. När det gäller Kopparbergs län utgår t ex inte stöd till potatisodling till skillnad från norrlandslänen, trots att hektarskörden i Dalarna motsvarar andra län som får stöd. Matpotatisarealen i Kopparbergs och Värmlands län har minskat mer än för riket i övrigt under den senaste 10-årsperioden.

Det är betydelsefullt att potatis odlas överallt i landet. Den intensiva odlingen på slättbygderna har visat sig innebära risker ur kvalitetsynpunkt.

Vi anser att stöd till potatisodling bör ges till Kopparbergs län på motsvarande sätt som till övriga norrlandslän.

Mot. 1988/89
Jo269

Stödområdesindelning

Dalarna befinner sig i en region där förutsättningarna för jordbruk går från ren fjällnatur till förhållanden som mera liknar Svealands. Det är därför naturligt att norrlandsstödet varierar inom länet. Vi vill emellertid förorda att följande områden får högre stöd än för närvarande: *Älvdalens socken* i Älvdalens kommun bör flyttas från område 2 till område 1, *Lima och Transtrands socknar* i Malungs kommun från 2 till 1, *Orsa kommun* från 3 till 2, *Ore socken* i Rättviks kommun från 3 till 2, *Mora socken* i Mora kommun från 3 till 2, *Aspeboda och Stora Kopparbergs socknar* i Falu kommun från 4 till 3, *Ludvika och Grangärde socknar* i Ludvika kommun från 4 till 3 och *Norrbärke socken* i Smedjebackens kommun från 4 till 3.

Hemställan

Vi föreslår

1. att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om extra omställningsstöd för att lansera Dalarna som ett *försökslän för alternativ odling* och
2. att riksdagen beslutar omfördela *Norrlandsstödet* i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 25 januari 1989

Birgitta Hambraeus (c)

Göran Engström (c)